

Muinasjutuba

Ülehomme avab Estonia Teater oma hooaja balleti "Uinuv kaunitar" esietendusega. Kolm esimest etendust tantsib peaosades külalispaar Age Oks – Toomas Edur Londonist, kes pärast kuueaastast vahet on oma endises koduteatris teinud kaasa balleti ettevalmistustsükli.

Tšaikovski "Uinuv kaunitar" on üks neist ballettidest, mille teatrid ikka ja jälle kavasse võtavad. Selle esmaesitus oli 1890 Peterburis, üle saja aasta on balleti peosad – printsess Aurora, prints Désiré, aga ka Sirelihaldjas, kuri Carabosse – olnud ihaldatud rollideks. Balleti lõpuvaatus "Aurora pulm" annab võimalusi enese proovilepanekuks nii kogenud kui ka algajatele tantsijatele.

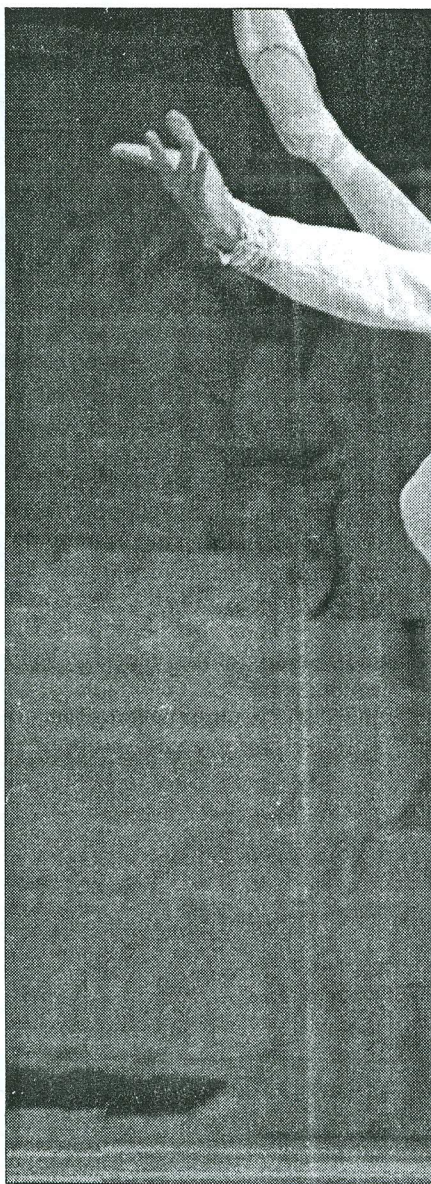
Seekord toob balleti Estonia lavale Enn Suve. Muusikaline juht on Jüri Alperen, kunstnik Riina Vanhanen. Esitajatest tantsivad peaosades Kaie Kõrb ja Tatjana Voronina ning sellest hooajast Eestisse naasnud Juri Jekimov.

Klassikalise suurballeti lavaiga ja käekäik oleneb palju repetiitorite kogemustest ja nõudlikkusest. Elita Erkina, Tatjana Laid, Aime Leis, Helmi Puur, Inge Saarsalu (Arro), Aigi Žigure ja Olga Tšitšerova on need, kes jäävad iga järgneva etenduse taseme eest vastutama. Et balleti tegelaskond on suur – 20 nimelist rolli, pluss kümneid erinevaid ülesandeid rühmadele, on rakendatud kogu Estonia balletitrupp ja hulk Tallinna Balletikooli õpilasi.

"Uinuv kaunitar" valmis Tšaikovskil kahe dramaatilise teose, V sümfoonia ja "Padaemanda" vahel Peterburi Maria Teatri tellimusel. Teatri direktor Vsevoložski tahtis luksuslikku lavastust muidu tuima olekuga, aga lapsemeelselt heasüdamliku tsaar Aleksander III meeleheaks, kes hindas väga Tšaikovski teoseid.

Maria Teatri ballettmeister Marius Petipa kirjutas koos Vsevoložskiga libreto prantsuse kirjaniku Charles Perrault' samanimelise muinasjutu järgi. (Eestis on rohkem teada loo saksa analoog "Okasroosike". Perrault oli 17. sajandi lõpul kogumikuga "Haneema muinasjutud" rahva seas säilinud muinasjutužanri taas toonud avalikkuse tähelepanu keskmesse, kogumik oli Venemaal populaarne ka Tšaikovski ajal.

Loo sisu on väga lihtne – headuse ja armastuse võit kurjuse üle. Petipa oli balleti põhjalikult läbi mõelnud ning andnud Tšaikovskile näpunäiteid iga



"Uinuva kaunitariga" nii Inglise Rahvusastub kolmel öhtul Estonia publiku ette

Tšaikovski ballett "Uinuv kaunitar"
Peaosades Age Oks ja Toomas Edur
19., 21. ja 26. septembril
Estonia Teatris.

numbri kestvuse ja karakteri kohta. Muusika loomiseks kulus heliloojal vaid 40 päeva.

"Luikede järve" ja "Uinuva kaunitariga" sai alguse uus ajastu balleti ajaloos – sisulise sümfoonilise balleti sünd. Vaatamata sellele, et ballett sai alguses kriitika osaliseks (ühelt poolt heideti ette lapsikut sisu, teisalt peeti seda liiga dramaatiliseks), on ta püsinud kindlalt balletivaramu esikümnes.

PILLE PALM

llett tõmbab publikut



...slikus Balletis Londonis kui ka Birminghami Kuninglikus Balletis tööd teinud tantsijatepaar Age Oks ja Toomas Edur
...Foto eilselt peaproovilt.

MARKO MUMM

Magnetiks on külalispaar Age Oks ja Toomas Edur

Tšaikovski balleti lõpuvaatus "Aurora pulm" oli Age Oksale ja Toomas Edurile Tallinna Balletikooli lõpetajatena (1988) esimeseks suuremaks etteasteks Estonia laval. Nüüd on balletipaar teinud "Uinuva kunitariga" tööd nii Inglise Rahvuslikus Balletis Londonis kui ka Birminghami Kuninglikus Balletis. Birminghamis, tõsi küll, traumade tõttu etenduseni ei jõutud.

Mille poolest erineb Estonia lavastus Inglismaa omadest?

Toomas Edur: "Ühtmoodi romantilised ja traditsioonilises vaimus on

kõik kolm. Londonis on selle balleti koreograafias omad tavad ja ka see, kus meie kaasa tegime, järgis eelnenut. Vahe Estoniaga on samustikus, siin on baasiks vene koolkond."

Age Oks: "Lavakujunduselt oleks esikohal vahest Birminghami oma. Seal oli suurejooneline, väga rikkalik ja elegantne lava. Londonis oli kulda ja karda küll palju, aga samavõrra head maitset mitte.

Estonia võimalused on tagasihoidlikumad kui Inglismaal. Seda nii dekoratsioonide kui ka kostüümide

osas. Ent oskusi on siinsetel tegijatel piisavalt. Näiteks minu patška – õigemini peaks ütleva prantsusepäraselt *tutu* – õmmeldi siin väga hea."

Kas tantsu tasemelt kannatab Estonia võrdlust välja?

Toomas Edur: "Inglismaal on konkurents äärmiselt tihe, näiteks Londonis võistles ühele kohale trupis 300 baleriini. See on ka kordeballetis viinud taseme väga kõrgeks ja ühtlaseks. Estonia trupis sellist ühtlust ei ole. Siinne käegalöömise, minnalaskmise hoiak on meie jaoks võõras."